

DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-285-5-29>

РОЛЬ УКРАЇНИ В НОВІЙ СТРАТЕГІЇ РОСТУ ЄС – ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ЗЕЛЕНИЙ КУРС

Враховуючи необхідність якнайскорішого та якісного виконання «домашнього» завдання України від переходу зі статусу кандидата в члени ЄС до члена в ЄС на нашу думку доцільно приєднатися до реалізації Нової стратегії зростання ЄС – «Європейський зелений курс».

Можна виділити для конкретних кроків такі довгострокові напрями реалізації Стратегії:

– *Забезпечення екологічної стійкості та стійкості до змін клімату.* На 2022-2024 рр. на ці цілі заплановані кошти ЄС в сумі 390 млн. євро (або 20% від усього фінансування). Це є пріоритетом ЄС по підтримці країн Східного партнерства, зокрема України.

Серед головних напрямків – енергоефективність, відновлювальні джерела енергії, зменшення викидів парникових газів.

– В рамках *ініціативи EU4Climate* фінансується ЄС – Програма розвитку ООН. Це в свою чергу надає можливість розробити на Національному рівні відповідні стратегії.

– Наступна ініціатива з питань *енергоефективності та екології* (ESP) дасть можливість реалізувати 40 відсотків з фінансування з бюджету ЄС – 164 млн євро та співфінансуванням з різних джерел коштів, майже на суму 1,2 млрд євро. В Україні передбачається реалізація 26 таких проектів. Це і енергоефективність в громадських забудовах, капітальний ремонт систем опалення, поводження з твердими побутовими відходами, міський транспорт. Є успішні проекти розвитку «зелених» міст (наприклад, запровадження систем «розумного» вуличного освітлення, тощо).

– Серед пріоритетів сучасна політика в *галузі водних ресурсів* на рівні річних басейнів площею понад 500 000 кв. км.

– Інвестування під час війни в *малі та середні підприємства* особливо актуальне, так як це і безпечно і вкрай необхідно для

соціально-економічного розвитку територій з залученням місцевої влади.

– Актуальним, як показали проведені дослідження, є *сфера транспорту* та «розумних» міст.

– За переходом до екологічної економіки – майбутнє. Цьому сьогодні сприяють «Угоди мерів», Міжнародна рада з місцевих ініціатив в галузі оточуючого середовища (ICLEI), Інститут світових ресурсів та інші. Визначена спільна мета – до 2030 року зменшити викиди CO₂ до 30%. Пріоритети пов'язані з втратою середовища проживання та біорізноманітності, в т.ч. і з причин війни, сучасних викликів, котрі різко вплинули на нераціональні методи ведення сільського господарства, лісового, рибного. А часто, просто знищення цих галузей в результаті військових дій з боку агресора. Ці напрямки потерпають чи не найбільше від інших.

Як показала військова агресія з боку росії по відношенню до України, а також країн ЄС – енергетична незалежність, енергетична безпека є ключовою! А той політичний шантаж (не поставки газу) став реаліями для усієї європейської спільноти і геополітичним тиском з боку росії. Тому, не тільки прийняття Національного «зеленого порядку денного», а чіткі механізми його реалізації повинні стати пріоритетом, як державної, так особливо регіональної та місцевої політики.

Проведені дослідження показують, що понад 65% цілей в екологічній сфері не можуть бути досягнутими без участі та координації місцевої та регіональної влади. Інклюзивний підхід самий ефективний. Тоді є розуміння мети та наслідків при її досягненні, мотивація у представників влади і людей проживаючих на територіях де реалізуються Програми, Проекти.

Війна примусила не тільки Україну, але і країни ЄС переглянути свої Стратегії енергоефективності, зробити акцент на альтернативних, екологічно чистих джерелах енергії максимально там де це можливо і економічно доцільно.

Високі ціни на енергоносії та високий ризик для енергетичної безпеки є факторами, котрі переорієнтують органи місцевої, регіональної та державної влади на Зелений курс.

Навчання, обмін кращими практиками, семінари, конференції, навчальні поїздки, обмін спеціалістами, міжмуніципальне, між субрегіональне та міжрегіональне співробітництво в цих питаннях

конче необхідні між Україною та країнами ЄС. Саме синергія зусиль сприяє створенню інноваційних екосистем.

Зелений курс на Новий європейський Баухаус стають гарним підґрунтям для створення життєздатної і стійкої економіки, а також це ключовий елемент оновлення інфраструктури, енергосистем, транспорту.

Екологізація економіки – це прямий шлях до забезпечення життєстійкості, благополуччя громад та мешканців.

Треба навчатись самим, навчати представників регіональної та місцевої влади, омс, бізнесу, громадських організацій, спільноти активних громадян новій філософії «зелених стратегій». Тут роль Державної екологічної академії післядипломної освіти та управління незрівнянно дуже важлива. І організувати цю роботу необхідно саме зараз, під час війни, готуючи кадри для реалізації Програм та Проектів Відновлення України.

Ноу-хау в екологічній сфері повинні народжуватись в професійному середовищі, в стінах ДЕА.

Список використаних джерел:

1. Спільна декларація саміту Східного Партнерства (Брюссель, 24.11.2017 р.).
2. Спільна заява в Європейський парламент, Європейську Раду, Раду міністрів ЄС «Політика Східного партнерства на період після 2020 року. Зміцнення стійкості-Східне партнерство, котре приносить користь усім» (Брюссель, 18.10.2020 р.; JOIN (2020) 7 final).
3. Спільний робочий документ «Відновлення, життєстійкість та реформи: пріоритети Східного партнерства після 2020 року» (Брюссель, 02.07.2021 р. SWD (2021) 186 final).
4. Спільна декларація саміту Східного партнерства (Брюссель, 15.12.2021 р.).
5. Засідання Європейської Ради (23 та 24 червня 2022 р.) – висновки (Брюссель, 24.07.2022 р.)
6. Доповідь CORLEAP «Локалізація зеленого порядку денного Східного партнерства» (Гінтс Камінскіс, одинадцяті щорічні збори CORLEAP, Ліберець, 03.11.2022 р. COR-2022-03566-00-00-TCD-TRA(EN) 1/9).